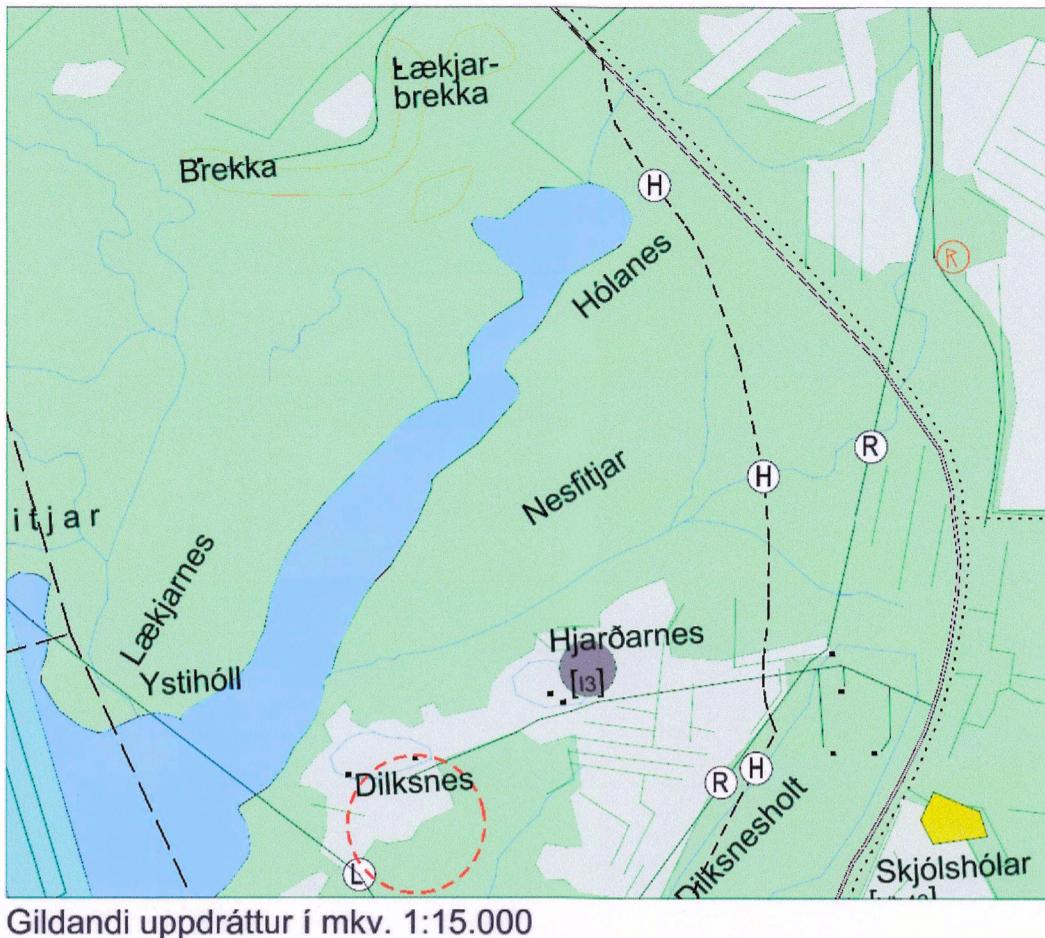




SVEITARFÉLAGIÐ HORNAFJÖRÐUR

AÐALSKIPULAG 2012-2030 - HÁHÓLL/DILKSNES



1. ALMENNT

Um er að ræða breytingu á aðalskipulagi Sveitarfélagsins Hornafjörður 2012-2030, skv. 1 mgr. 36. gr. skipulagsla nr. 123/2010. Aðalskipulag Sveitarfélagsins Hornafjörður 2012-2030 var samþykkt í bæjarstjórn þann 3. apríl 2014 og staðfest af Skipulagsstofnun þann 18. september 2014. Breytingin er gerð vegna fyrirhugaðrar uppbyggingar verslunar og ferðapjónustu og aðstöðu henni tengdri við Dilksnes.

1.1 Forsendor og markmið

Umferð ferðamanna hefur aukist verulega í öllu sveitarfélagini. Ferðapjónusta hefur fest sig í sessi sem atvinnugrein og er örðin ein af undirstöðum samfélagsins. Aðráttarafl svæðisins felst einkum í landslagi og náttúru og eru margir fjölsöttir ferðamannastaðir í sveitarfélagini eins og jöklasárlón og Skafatfell.

Á vormánuðum 2018 kom úr skýrsla um ferðamál í sveitarfélagini Hornafjörði. Í skýrslunni kemur fram að í desember árið 2016 voru alls skráð 979 gistiþymi. Samkvæmt tölum frá Heilbrigðiseftriti Austurlands frá 2018 eru um 89 gistiðar með starfsleyfi fyrir allt að 2.460 gistiþymi eða fyrir 4.920 gesti í sveitarfélagini en lítið er á að 1 gistiþimi miðar við 2 næturstöð. Í staðfestu aðalskipulagi með síðari breytingum er heimild fyrir 5.950 gesti. Einnig er í ferli önnur breyting á aðalskipulaginu þar sem gert er ráð fyrir verslunar- og þjónustusvæði við Hellisholt sem heimilar uppbyggingu fyrir allt að 60 gesti í húsum. Tölur frá Hagstofunni sýna að heildarfjöldi gistiðar eru llerlenda ferðamannana hefur aukist í Sveitarfélagini Hornafjörði úr 150.000 árið 2011 í rúmlegra 390.000 árið 2017.

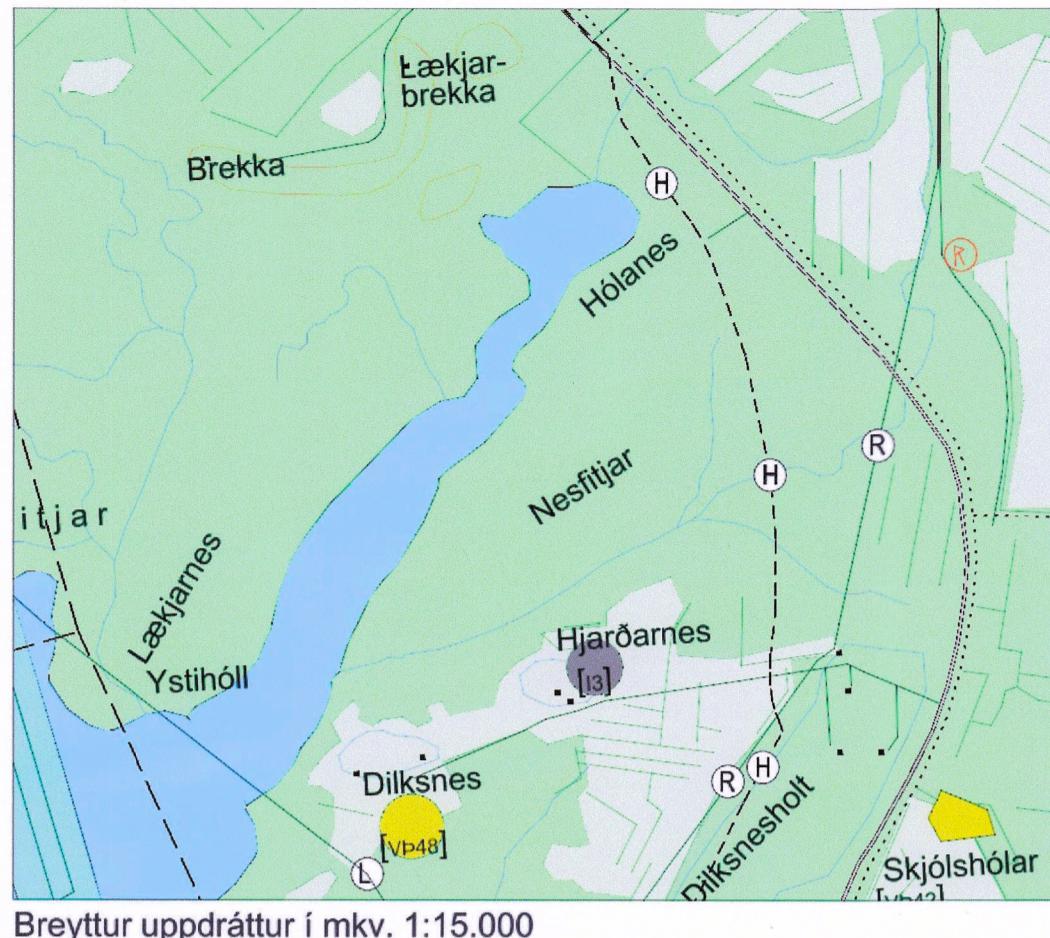
Markmið þessarar breytingar er að heimila uppbyggingu verslunar, veitingasölu, gistiðstöðu og aðstöðu henni tengdri í landi Dilksness.

1.2 Staðhættir og aðkoma

Breytingin tekur til eins svæðis, Dilksness (landnr. 159472).

1.2.1 Dilksnes

Breytingin (VP48) tekur til 2,5 ha svæðis í landi Dilksnes sem er um 4 km frá Höfn. Á Dilksnesi eru tvö íbúðarhús auk þess sem þar er starfrækt Gróðrarstöðin Dilksnesi og Gistheimilið Dilksnesi. Svæðið er misheðott með myrrarsundum á milli. Mannvirkin standa á grónum klapparholtum, þaðan er mjög viðsynt og blasir þar við fjallahringur Hornafjörðar, frá Horni til Öræfajökuls. Í gildandi aðalskipulagi er landnotun skilgreind sem landbúnaðarsvæði. Aðkoma að svæðinu verður um númerandi aðkomuveg, Dilksnesveg (nr. 9739), frá Hafnarvegi (nr. 99).



1.3 Minjar

Engar þekktar minjar eru á áætluðu verslunar- og þjónustusvæði en fram kemur í gildandi aðalskipulagi að skráningu minja sé ekki lokið fyrir allt sveitarfélagi. Eftirfarandi kemur fram í greinargerðinni:

„Sveitarfélagið mun í samráði við Minjastofnum Íslands vinna að skráningu fornleifa á skipulagstímabilinu. Skráning verður áfangaskipt og svæðum þar sem áform eru um mannvirkjagerð forgangsraðað fremst, t.d. þar sem áform eru um uppbyggingu miðstöðva og lykilstaða vegna ferðapjónustu.“

Skráning minja á svæðinu verður unnin samhliða gerð deiliskipulags. Ef áður ókunnar fornminjar koma í ljós skal tafarlaust haft samband við Minjastofnun Íslands skv. 24. gr. laga nr. 80/2012 um menningarminjar.

Skv. vistgerðaflokkun Náttúrufræðistofnunar 2016, flokkast hlutar jarðanna sem votlendisvistgerðir. Alltaf verður einhver röskun á gróðri og jarðvegi við framvæmdir en forðast verður að raska votlendi og rýra verndargildi svæðisins.

1.4 Veitur

Við gerð deiliskipulags á svæðinu skal horft sérstaklega til laga um uppbyggingu og rekstur fráveita nr. 9/2009 í samstarfi við Heilbrigðiseftriti Austurlands. Gert verður ráð fyrir að fyrirhuguð uppbygging tengist númerandi veitukerfum s.s. raf- og vatnsveitu og verður unnin í samstarfi við sveitarfélagið.

2. TENGLSL VIÐ AÐRAR ÁÆTLANIR

2.1 Landsskipulagsstefna 2015-2026

Í gildandi Landsskipulagsstefnu 2015-2026 kemur eftirfarandi fram um skipulag ferðapjónustu í dreifbýli:

„Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði leitast við að greina sérstöðu, styrkleika og staðaranda við komandi svæðis með tilliti til tækifæra í ferðapjónustu. Skipulagsákvæðanum um ferðapjónustu takí mið af náttúruverndarsjónarmiðum og kortlagningu á auðlindum ferðapjónustunnar og miði jafnframt að því að ferðapjónustuppbygging nýttist jafnt líbum á svæðinu og ferðamönnum.“

2.2 Aðalskipulag Sveitarfélagsins Hornafjörðar 2012-2030

Í gildandi aðalskipulagi sveitarfélagsins er land Dilksness, Háhóll, Hjarðarness og Hólarness skilgreint sem landbúnaðarland auk þess sem skilgreint er íðnaðarsvæði vegna steypustöðvar.

Eftirfarandi stefnumarkmið snúa að svæðum líkt og því sem hér er til umræðu:

„Stefna Sveitarfélagsins Hornafjörðar er að auka þátt ferðapjónustu í atvinnulifi og menningu í sveitarfélagini og að aðalskipulag stuðli að því.“

„Við uppbyggingu á svæðum verslunar og þjónustu í sveitum skal taka mið af byggðarmynstri og landslagi, s.b. kfla 7.1., sem eru m.a.:“

- Að byggð falli að byggðarmynstri, sé í samhengi við staði þar sem hefur verið búseta, eða tengist bæjarhlöðum og myndi eftir atvikum samfelli með byggð sem þegar stendur, og sé viðkandi í landslagi.
- Að vandað sé til mannvirkja með tilliti til útlits, varanleika og viðhalds.“

Þá kemur fram, í kfla 7.1 að „stefna sveitarfélagsins Hornafjörðar er að auka þátt ferðapjónustu í atvinnulifi og menningu í sveitarfélagini og að aðalskipulagið stuðli að því“.

2.3 Áfangastaðaáætlun DMP á Suðurlandi

Í áfangastaðaáætlun DMP fyrir Suðurland eru sett fram starfsmarkmið og horft er til þáttu sem snúa að fyrirhugaðri uppbyggingu:

- 1.1 Uppbygging á aðalskipulagi sveitarfélagsins, Landsætlun um uppbyggingu innviða, Samgönguáætlun, Áfangastaðaáætlun DMP, stjórnar og verndaráætlun.
- 1.3 Uppbygging tekur mið af umhverfinu og fellur vel að náttúrunni á hverjum stað.
- 1.4 Gæta þess að uppbygging byggist á fegurð og góðri hönnun.
- 2.1 Aðalskipulag hafi skýra sýn á uppbyggingu ferðapjónustu.
- 2.2 Aðalskipulag hafi skýra sýn á staðsetningu og fjölda gistiða.

3. BREYTING Á AÐALSKIPULAGI

3.1 Breyting á uppdrætti

Breyting er gerð á skipulagsuppdrætti Höfn/Nesjahverfi. Fært er inn á uppdrátt hringtákn fyrir landnotunina verslun- og þjónusta Vþ48.

3.2 Breyting í greinargerð

Í kfla 16.2 um verslun og þjónustu í Nesjahverfi og sveitunum, á blaðsíðu 40, er bætt við eftirfarandi línu við tflölu 16.2:

Vþ nr.	Staður, starfsemi og umfang*
Vþ 48	Dilksnes. Ferðapjónusta. Uppbygging gisti- og veitingabjónustu heimil, skv. aðalskipulagi fyrir allt að 35 gesti í húsum og eimig verslun, m.a. í tengslum við rekstur grðarstöðvar. Heildarstærð að 2,5 ha.

4. UMHVERFISKÝRSLA

Breytingin á aðalskipulagi fellur ekki undir lög um umhverfismat áætlan nr. 105/2006 en gerð er grein fyrir áhrifum breytingarinnar á umhverfið í samræmi við 12. gr. skipulagsla nr. 123/2010 gr. 4.4. í skipulagsreglugerð nr. 90/2013.

4.1 Umhverfisáhrif

Fyrirhuguð breyting mun hafa óveruleg áhrif á náttúrufar, þ.a.m. umhverfisþættina *jarðræði og jarðmyndanir*. Svæðið nýtur ekki sérstakrar verndar skv. aðalskipulagi en í tillögu Náttúrufræðistofnunar að B-hluta náttúrumjinskraðar er gerð tillaga að stóru svæði, Hornafjörður – Kolgríma, alls 184 km² vegna vistgerða á svæðinu. Skv. heimisáðu Náttúrufræðistofnunar (ni.is, jan 2019) er svæðið tilnefnt vegna vistgerða á landi, fjörvistgerða og fugla. Skv. vistgerðakortlagningu eru votlendissvæði innan jarðanna en ekki er talíð að þau verði fyrir áhrifum vegna breytingar aðalskipulags.

Áhrifin á *gróður og dýralif* eru metin óveruleg þar sem framkvæmd er ekki talin hafa varanleg áhrif nema þar sem land fer undir veg og byggingar. Skv. vistgerðaflokkun er viða að finna votlendisvistgerðir innan jarðanna en svæðið er í númerandi bæjartoru og svæðið allt meira og minna raskað.

Óverleg áhrif eru metin á *landnotun*. Ekki er verið að ganga á svæði sem er notað til ræktunar eða þykir vera úrvals ræktunarland.

Áhrif á *ársýnd og landslag* við Dilksnes eru áhrifin metin óveruleg þar sem fyrirhuguð uppbygging á sér stað nálagt númerandi mannvirkjum og trjágróður umlykur svæðið.

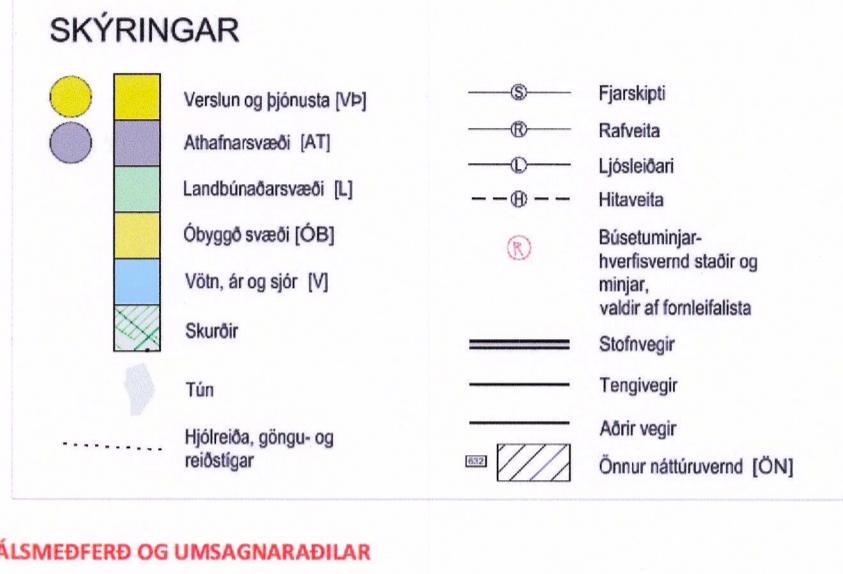
Áhrif á *samfélag* eru metin jákvæð þar sem stuðlað er að auknum atvinnutækifærum á svæðinu og aukið framboð á gistiðu fyrir ferðamann.

Áhrif á *minjar* eru talin óviss þar sem ekki hafa verið skráðar minjar á þessu svæði. Bent er að skv. gildandi aðalskipulagi segir um minjar: „Sveitarfélagið mun í samráði við Minjastofnun Íslands vinna að skráningu fornleifa á skipulagstímabilinu. Skráning verður áfangaskipt og svæðum þar sem áform eru um mannvirkjagerð forgangsraðað fremst, t.d. þar sem áform eru um uppbyggingu miðstöðva og lykilstaða vegna ferðapjónustu.“ Við deiliskipulagsgerð svæðisins skal skrá minjar.

Áhrif á *heilsu og öryggi* eru metin óveruleg.

4.3 Niðurstaða

Breyting er talin hafa óveruleg umhverfisleg áhrif. Ávallt eru staðbundin áhrif af byggingum en leggja skal áherslu á að í deiliskipulagi sé hönnun mannvirkja vönduð og í samræmi við stefnumið sveitarfélagsins í gildandi aðalskipulagi, kfl. 16.3. Á Dilksnesi mun vera byggt nálagt númerandi byggð. Áhrif á fuglalif eru óveruleg eftir að framkvæmdum lýkur, enda svæðið í númerandi bæjartoru. Breytingin er talin styðja við stefnu í gildandi aðalskipulagi en þar kemur fram að ferðapjónustu í sveitum Hornafjörðar verði aukin til að skjóta styrkari stoðum undir atvinnulíf og menningu í sveitarfélagini.



5. MÁLSMEDFERD OG UMSAGNARÁÐILAR

5.1 Skipulags- og matslysing

Skipulagslysing var tekin fyrir í skipulagsnefnd þann 05.12.2018 og var frestur til að skila inn athugasemdir til 31.1.2019. Umsögn varði barst frá Skipulagsstofnun, Umhverfisstofnun, Vegagerðin, Náttúrustofu Suðausturlands, Minjastofnun Íslands, Landgræðslunni, Heilbrigðiseftirlitir Austurlands og Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytinu.

5.2 Umsagnaráðilar

Aflað verður heimildar Skipulagsstofnunar til auglýsingar.

Eftirfarandi áðilar eru umsagnaráðilar við þessa breytingu:

- Umhverfisstofnun
- Vegagerðin
- Minjastofnun Íslands
- Heilbrigðiseftirlit Austurlands
- Náttúrustofa Suðausturlands

6. BREYTINGAR EFTIR AUGLÝSINGU

Felti er út verslunar- og þjónustusvæði Vþ47 á Háhóli og umfjöllun um það. Gerð er breyting á greinargerð og uppdrætti.

SAMPYKKTR
Aðalskipul